

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

Факультет ветеринарної медицини

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з написання дипломної роботи
для студентів зі спеціальності
211 – ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ОКР «Магістр»

Харків – 2018

УДК 371.214.114:619

Методичні рекомендації з написання дипломної роботи для студентів зі спеціальності 211 – «Ветеринарна медицина» ОКР «магістр» – Х.: ХДЗВА, 2018. – 8 с.

Викладені рекомендації щодо підготовки, структури, оформлення та порядку захисту дипломної роботи. Наведені вказівки та вимоги до проведення експериментальних та аналітичних досліджень.

Для викладачів – керівників дипломних робіт та студентів факультету ветеринарної медицини.

УКЛАДАЧІ: професори: В.О. Головка, Ю.О. Приходько, Яценко І.В.
доценти О.В. Митрофанов, Д.В. Сарбаш, В.М. Жиліна, С.Я. Федоренко,
С.Б. Боровков, О.В. Маценко

РЕЦЕНЗЕНТИ:

професор М.В. Чорний

Затверджено вченою радою факультету ветеринарної медицини
“ ___ ” _____ 2018 року

протокол № ____

Відповідальний за випуск,
декан ФВМ, доцент

О.В. Митрофанов

Загальні положення

Магістерська робота є складовою частиною процесу навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» зі спеціальності 211 – «Ветеринарна медицина».

Метою магістерської роботи є поглиблення знань з фундаментальних та клінічних дисциплін та одержання на підставі експериментальних досліджень результатів, що мають наукову і практичну цінність для ветеринарної медицини. Теми магістерських робіт визначаються кафедрою відповідно до напрямку її наукової роботи. Теми магістерських робіт затверджуються наказом ректора академії.

Тематика магістерських робіт повинна відповідати наступним вимогам:

- актуальність, відповідність вимогам сучасної ветеринарної медицини та виробництва;
- наявність серед тем, таких що вимагають оригінального рішення.

Основні дослідження за темою роботи проводяться під час магістерської практики. Місцями для виконання магістерських робіт можуть бути сільськогосподарські підприємства різних форм власності, навчальні господарства, державні чи приватні заклади ветеринарної медицини (клініки, лабораторії тощо), м'ясокомбінати, спеціалізовані лабораторії, які відповідають напрямкам підготовки магістрантів і є базами їх практики.

Важливою складовою магістерської роботи є проведення необхідних лабораторних досліджень (гематологічних, біохімічних, бактеріологічних, вірусологічних, копрологічних тощо).

За результатами наукових досліджень студент магістратури робить доповідь на науковій конференції відповідної кафедри (факультету, академії) та публікує статтю чи тези, які є обов'язковими для допуску до захисту роботи в ДЕК.

Вимогами до якості магістерської роботи є:

- самостійність наукової праці, наявність економічного аналізу, змістовних ілюстрацій (фотографії, схеми, діаграми тощо);
- оригінальність наукового рішення, методики проведення робіт, обґрунтування отриманих результатів тощо;
- реальність передбачуваних для виконання робіт, задач, можливість використання отриманих результатів виробництвом і наукою;
- достатня обробка спеціальної літератури з теми роботи;
- культура оформлення роботи і графічних матеріалів, відповідність їх вимогам державних стандартів та діючим інструктивним вказівкам.

Всі перелічені показники враховуються ДЕК при виставленні підсумкової оцінки при захисті магістерської роботи. Особливо ретельно оцінюється самостійність та оригінальність рішення завдань роботи, її реальність.

Керівництво та організація виконання роботи

Керівники магістерських робіт призначаються із числа викладачів профільних кафедр, які мають науковий ступінь доктора ветеринарних наук та (або) вчене звання професора з досвідом викладацької роботи не менше 5 років,

а в разі необхідності кандидата наук чи (або) доцента, який має стаж роботи не менше 10 років.

Керівники затверджуються наказом ректора академії. Для забезпечення якості керівництва випускними роботами кількість дипломних робіт на рік за якими закріплений науковий керівник не повинна перевищувати: для професора – 5 робіт, для доцента – 3 роботи в одному календарному році.

Керівник надає магістранту допомогу у розробці плану виконання роботи, методики досліджень, календарного графіка із зазначенням черговості виконання окремих етапів, рекомендує необхідну наукову літературу та інші джерела відповідно до теми роботи, перевіряє якість та оригінальність (антиплагіат) виконання експериментальної частини.

Оформлена магістерська робота разом з відгуком керівника подається на відповідну кафедру для попереднього захисту. Керівник роботи у письмовому вигляді в вигляді рецензії відмічає позитивні та негативні сторони роботи, а також характеризує відношення магістранта до виконання роботи.

При невиконанні мети та завдань магістерської роботи кафедра за поданням керівника роботи на своєму засіданні розглядає питання про неможливість допуску роботи до захисту в ДЕК.

Заходи впливу на якісні характеристики магістерських робіт:

- поточний контроль за ходом виконання робіт з боку керівників та кафедри;
- контроль з боку деканату та навчальної частини (складання актів перевірки тощо);
- експертні перевірки якості магістерських робіт, що проводяться з розпорядження наукової частини та ректорату;
- Заключення голови ДЕК щодо якості магістерських робіт, яке обговорюється на вченій раді факультету, а за її доручення - на кафедрах.

Допущена кафедрою до захисту магістерська робота направляється у деканат ветеринарної медицини не пізніше 30 днів до дати захисту.

Рецензентами можуть бути як викладачі факультету, так і викладачі суміжних кафедр та наукові працівники науково-дослідних установ, які мають відповідну кваліфікацію та стаж роботи за фахом не менше 5 років. Склад рецензентів затверджується ректором академії за поданням деканату ветеринарної медицини.

Рецензент у своїй рецензії відмічає якісні характеристики магістерської роботи, що викладені вище.

Проведення експериментальних досліджень

Клініко-експериментальні дослідження повинні бути обов'язковим елементом магістерської роботи. Проводяться такі дослідження у відповідності до існуючих вимог виконання науково-дослідних експериментальних робіт з дотриманням правил оформлення дослідних; контрольних груп тварин, мінімальна кількість яких у кожній групі повинна бути не менше 5 тварин.

Відмінності за тим чи іншим показником у тварин аналогів не повинні перевищувати 2 – 3%. Умови утримання; годівлі тварин всіх груп повинні бути

однаковими (загальноприйнятими у господарстві чи спеціально створеними).

Тваринам дослідних груп застосовують додаткові фактори, призначають ті чи інші лікувальні та профілактичні засоби, що можуть вплинути на стан їх здоров'я, перебіг захворювання, продуктивність тощо. При цьому враховують всі зміни стану тварин дослідної групи у порівнянні з контрольною, а також між собою.

Обов'язковим є щоденний контроль за станом здоров'я тварин, клінічні дослідження їх за загальноприйнятою схемою із записом всіх змін у кураційних листках (Т°, П, Д, стан серця, судин, органів дихання, харчо травлення тощо), які проводять в однакові години доби. Зважування тварин проводять в ранкові години, до годівлі. В ці ж часи беруть кров та інші біологічні рідини для лабораторних досліджень.

Строки та кратність лабораторних досліджень регламентується методиками та планами дослідів.

Обов'язковим є проведення статистичної обробки цифрових даних досліджень з визначенням середнього арифметичного, стандартного відхилення чи (або) похибки середнього арифметичного, визначення достовірної різниці між групами, та в разі необхідності – інші статистичні показники. Для цього краще використовувати комп'ютерну програму «Microsoft Office Excel», яка автоматично може розрахувати наведені вище параметри. Також, в разі необхідності можна використовувати непараметричні методи оцінки даних.

В роботі також визначають економічну ефективність проведених заходів за загальноприйнятою методикою «Методика визначення економічної ефективності ветеринарних заходів», затвердженою Головним управлінням ветеринарної медицини Міністерства сільського господарства СРСР 4 травня 1982 р.)

Оформлення магістерської роботи

Рекомендований об'єм магістерської роботи – 50-60 сторінок комп'ютерного тексту (без урахування додатків), надрукованого через 1,5 інтервалу з полями: верхнє та нижнє по 2см, праве – 1,5см, лівє – 3см. Нумерація сторінок з низу посередині.

Магістерська робота повинна бути написана державною мовою, як виключення офіційною мовою європейського союзу (для іноземних студентів).

Текст розміщують на одному боці друкарського паперу формату А4 (297 x 210 мм) із застосуванням текстового редактора Word. Шрифт «Times New Roman», розмір – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5.

Заголовки відокремлюються від тексту зверху двома і знизу одним інтервалом. Знаки, літери, символи, позначення, які відсутні на клавіатурі комп'ютера можуть бути вписані від руки чорнилами (пастою) чорного кольору. Абзаци в тексті починають відступом, що дорівнює 1,5 см.

Окремі незначні помилки і графічні неточності допускається виправляти коректором і нанесенням на цьому ж місці виправлень від руки чорними чорнилами або пастою. Значні помилки (більше 3 на аркуш), помарки, пошкодження аркушів тощо не допускаються, аркуш передруковується.

Список використаної літератури має містити не менше 30-50 джерел (в

тому числі 10-15 іноземних), опублікованих переважно за останні 10 років. Можливі посилання на електронні джерела інформації. Бібліографічний опис списку використаних джерел у дипломній роботі може оформлятися здобувачем за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Формування бібліографічного посилання можна проводити автоматично використовуючи портал <http://vak.in.ua/>.

СТРУКТУРА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Титульний аркуш

Титульний аркуш — це перший аркуш магістерської роботи, виконаний згідно з додатком 1.

Перелік умовних скорочень та позначень

В разі необхідності

Реферат

Реферат – це скорочене викладення змісту магістерської роботи з основними розробками та висновками.

Пишуть реферат, акцентуючи увагу на викладених в роботі нових матеріалах, за такою схемою:

- Обсяг роботи (кількість сторінок, ілюстрацій тощо);
- тема роботи, характерна мета, зв'язок з науковими програмами та темами кафедри;
- методи виконання роботи (якщо метод новий або розроблений автором, наводять його суть; якщо метод широко відомий, вказують лише назву);
- конкретні результати роботи, економічна ефективність виконаної роботи, основні теоретичні, експериментальні розробки, впроваджені у виробництво або виконані на рівні раціоналізаторських пропозицій, винаходів, відкриттів чи інші розробки, які є найважливішими у роботі;
- Область використання;

Викладення матеріалу повинно бути стислим і точним. Використовують вирази, які застосовуються у наукових і технічних документах, стандартизовану термінологію, уникаючи незвичних термінів і символів. Одиниці вимірювання наводять в одиницях міжнародної системи.

До реферату можна включати ілюстрації та таблиці, якщо вони допомагають розкрити основний зміст документа і скорочують його обсяг. Максимальний обсяг реферату повинен складати до 2 сторінок комп'ютерного тексту.

1. Вступ

У вступі стисло викладають актуальність обраної теми, обґрунтовують її вибір для вирішення конкретних задач у галузі ветеринарної медицини, формулюють завдання роботи. Обсяг цього розділу складає 2-3 сторінки друкованого тексту.

2.Огляд літератури

В огляді літератури використовують дані лише першоджерел, які вивчались студентом магістратури і мають пряме відношення до теми роботи. Не слід використовувати навчальну літературу або посилання інших авторів на використані ними роботи.

Огляд літератури пишуть за попередньо складеним планом, він повинен бути системним, цільним, послідовним. Аналіз використаних першоджерел і літератури, що використовується, наводять у хронологічному порядку. Критичні зауваження аргументують відповідними посиланнями на літературні джерела. При наявності суперечливих думок авторів з того чи іншого питання потрібно спробувати знайти причину розходжень: результат похибок методичного характеру, використання застарілого обладнання при проведенні експериментів тощо. Характеристику роботи іншого автора починають з нового абзацу. Якщо абзац починається з посилання на автора роботи, то вказують ще й ініціали та прізвище, а в квадратних дужках пишуть номер, під яким ця робота наведена у списку літератури. Далі викладають стисло зміст роботи, як правило, в одному абзаці.

Взагалі, дані літератури слід викладати ясно, стисло, без перекручування даних і поглядів авторів, повідомляючи лише те показове, типове, що має відношення до дипломної роботи. Посилання на авторів наводиться, як правило, в кінці абзацу цифрами в квадратних дужках.

Всю інформацію бажано розміщувати у хронологічному порядку. Цінність мають нові публікації за темою роботи (не пізніше останніх 10 років). Джерелами літератури мають бути книги, брошури, статті з журналів, збірників наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів, автореферати дисертацій, інструкції, настанови, рекомендації та нормативи

Огляд літератури закінчують розділом: «Заключення з огляду літератури», в якому у стислій формі викладають план та рівень вирішення поставленої проблеми за даними літератури. Загальний об'єм розділу «Огляд літератури» повинен складати 13-15 сторінок друкованого тексту (але не більше 25% загального об'єму роботи).

3. Власні дослідження

Розділ «Власні дослідження» є основою магістерської роботи, найбільш важливим і тому найбільш об'ємним і повинен складати 25-30 сторінок друкованого тексту (приблизно 50% загального об'єму).

Складається розділ із ряду самостійних підрозділів: матеріали і методики наукових досліджень; характеристика господарства (закладу, установи), де проводять дослідження; окремі підрозділи щодо детального викладення отриманих результатів досліджень, їх обговорення.

3.1. Матеріали і методи дослідження

Описують використаний в досліді матеріал (види тварин), конкретні методики та методи досліджень з посиланням на авторів, схеми проведених дослідів тощо.

Слід пам'ятати, що результати наукових досліджень багато в чому залежать від вибору методик, ступеня їх освоєння і точності виконання, вірно

складених схем дослідів. Тому методи досліджень треба підбирати сучасні, з урахуванням можливості їх використання в конкретних умовах. В цьому розділі вказують також методи застосування лікувальних і профілактичних заходів, а також контролю їх ефективності.

3.2. Характеристика місця проходження практики

Викладають загальні відомості про сільськогосподарське підприємство, державні чи приватні заклади ветеринарної медицини (клініки, лабораторії тощо), інші підприємства, на базі яких виконувалась магістерська робота.

Вказують провідні галузі господарства, рівень їх спеціалізації, види тварин, їх поголів'я, порідний склад; продуктивність; технології утримання тварин, їх годівлю; благополуччя з інфекційних хвороб, захворювання, які реєструються найчастіше; основні економічні показники і рентабельність господарства.

3.3. Результати власних досліджень

Розділ може складатися із окремих підрозділів. У цих підрозділах має бути проведена систематизація і детальне викладення результатів проведених експериментальних досліджень і спостережень. Матеріал викладають у вигляді тексту, ілюстрованого таблицями, графіками, фотографіями тощо, що документалізують та підтверджують результатами проведеної роботи.

Ілюстрації повинні мати підписи під малюнками та порядкові номери. Кількість ілюстрацій має бути достатньою для пояснення тексту. Їх розміщують безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання в тексті. Доречно розміщувати отриманий при дослідженнях цифровий матеріал у компактних таблицях.

3.4. Обговорення результатів власних досліджень

В цьому розділі студент магістратури описує детальний аналіз отриманих результатів досліджень, порівнює їх із обробленими даними літератури.

3.5. Розрахунок економічної ефективності

Визначення економічної ефективності ветеринарних заходів, що здійснені у роботі, є важливим елементом наукових досліджень, тому що підкреслює актуальність виконаної роботи. Розрахунки проводять, користуючись методичними вказівками з визначення економічних збитків та економічної ефективності ветеринарних заходів.

4. Висновки і пропозиції виробництву

Висновки і пропозиції для практики роблять лише на підставі власних досліджень у вигляді коротко сформульованих і пронумерованих тез. Кількість висновків залежить від об'єму проведених досліджень та їх значення.

Кожна теза висновків повинна містити конкретні цифрові дані, які отримані в результаті роботи. Пропозиції для виробництва повинні бути змістовними, здатними бути впровадженими у виробництво конкретного господарства, групи господарств чи для господарств району, області,

5. Список літератури

Складається здобувачем за його вибором з урахуванням Національного

стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Формування бібліографічного посилання можна проводити автоматично використовуючи портал <http://vak.in.ua/>

6. Додатки

В додатках розміщують матеріал, що доповнює текст роботи. Наприклад, додатками можуть бути: графічний матеріал, фотографії, опис апаратури і приладів, комп'ютерних програм і результати експертних біохімічних, морфологічних чи інших досліджень, інформація про препарати, які були застосовані в ході експериментів, розрахунки, таблиці великого формату тощо.

Оформляються додатки як продовження пояснювальної записки на наступних її сторінках. На всі додатки повинні бути посилання у тексті роботи з вказанням їх позначень і заголовків.

Кожен додаток починають з нової сторінки, на якій зверху вказують - «Додаток» та його позначення, тобто послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, З, І, О, Ч, Ї. У випадку повного використання літер української абетки припускаються позначення арабськими цифрами. Додаток повинен мати заголовок.

Порядок підготовки і захисту магістерської роботи

Магістерська робота повинна бути подана секретарю ДЕК за тиждень до захисту.

Перед здачею в ДЕК робота повинна бути добре відредагована, без помилок, акуратно оформлена, переплетена, а також підписана автором після розділу висновків та пропозицій.

Крім роботи у ДЕК подаються такі документи:

- відгук наукового керівника;
- рецензія з іншої кафедри, або спеціаліста з виробництва з відзначенням позитивних і негативних сторін, а також можливості впровадження у виробництво;
- акт про перевірку роботи на наявність академічного плагіату.

Для захисту результатів наукових досліджень, для доповіді на засіданні ДЕК магістранту надається 5-7 хвилин. При цьому обов'язковим є використання ілюстрацій, бажано менше звертатися до тексту доповіді, викладаючи його вільно.

Після закінчення доповіді голова і члени ДЕК ставлять виконавцю запитання, що пов'язані з темою досліджень. Керівнику роботи для оголошення відгуку на роботу магістранта надається слово в межах 2-3 хвилин.

Обговорення і оцінка магістерської роботи проводиться членами ДЕК після закінчення виступу всіх магістрантів.

За результатами захисту магістерських робіт випускнику магістратури присвоюється (або не присвоюється) кваліфікація магістра ветеринарної медицини.

Магістерська робота є документом суворого контролю і постійно зберігається в архіві академії.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківська державна зооветеринарна академія

Факультет ветеринарної медицини

Петренко Катерина Іванівна

**БІОПОЛІМЕРИ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ СИРОВАТКИ КРОВІ В КОНЕЙ
ЗА ОТРУЄННЯ ЧОРНОКОРЕНЕМ ЛІКАРСЬКИМ
(CYNOGLOSSUM OFFICINALE)**

**BIOPOLYMERS OF THE CONNECTIVE TISSUE OF BLOOD SERUM IN
HORSES AFTER POISONING BY CYNOGLOSSUM OFFICINALE**

Магістерська робота

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня

«Магістр»

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина

Спеціалізація «Ветеринарна медицина» або «Лабораторна діагностика хвороб
тварин»

Науковий керівник:

Іванов Іван Іванович

Доктор ветеринарних наук, професор

Харків – 2018

Рекомендована структура магістерської роботи

Перелік умовних скорочень та позначень

Реферат

1. Вступ
2. Огляд літератури
 - 2.1 Заключення з огляду літератури
3. Власні дослідження
 - 3.1. Матеріали і методи дослідження
 - 3.2. Характеристика місця проходження практики
 - 3.3. Результати власних досліджень
 - 3.4. Обговорення результатів власних досліджень
 - 3.5. Розрахунок економічної ефективності
4. Висновки і пропозиції виробництву
5. Список літератури
6. Додатки